

**Uludağ Ekonomi Zirvesi
Türkiye’de Bankacılık Sektörünün SWOT Analizi**

**Hüseyin Aydın
Yönetim Kurulu Başkanı
Türkiye Bankalar Birliği**

**Uludağ
25 Mart 2016**

“Bankacılık sektöründe Türkiye’nin küresel rekabet avantajı elde etmesi için yapması gerekenler nelerdir?”

Sunum 1: Güçlü yanlar

İstikrarlı ve büyüme potansiyeli yüksek bir ekonomiye sahibiz.

Kamu kesiminin borçlanma ihtiyacı ve borç yükü düşüktür.

Bankacılık düzenlemeleri ve denetimi uluslararası düzenlemelere büyük ölçüde uyumludur.

Finansal piyasaların sağlıklı olarak işlemesini destekleyecek alt yapı ve kurumlar mevcuttur.

Yüksek kalitede bankacılık hizmeti sunacak, iyi eğitilmiş, tecrübeli insan gücümüz vardır.

Bankalarımız, teknolojiye son gelişmeleri de takip ederek, hizmet, ürün ve kalitede sürekli yenilikçi bir anlayışla hizmet sunmaktadır. Operasyon altyapısı ekonomideki ve müşteri tercihlerindeki değişmeye duyarlı ve uyumludur, iş modellerindeki değişiklikleri destekleyecek şekilde sürekli olarak iyileştirilmektedir.

İç piyasada güçlü bir rekabet vardır.

Bankacılık sektöründe fiyatların tamamına yakını piyasada belirlenmektedir. Uluslararası sermaye hareketlerinin serbest olması nedeniyle bankacılık sektörü hem kaynak hem de kredi piyasasında son 25 yıldır küresel rekabete açıktır.

Uluslararası sermayenin sektör payı üçte birden daha fazladır. Ülkemizde küresel ölçekte ve uluslararası nitelikte çok sayıda banka faaliyet göstermektedir.

Bankacılığımız çok güçlü bir yerel bankacılık ağına, müşteri bilgisine ve yönetim tecrübesine sahiptir.

Sermaye yeterliliği yüzde 15 ile oldukça iyi bir düzeydedir.

Bilanço yapısı sağlıklı bir yapıdadır, risk geniş bir yelpazede dağılmıştır. Kredilerin yüzde 50'si büyük ölçekli işletmelere, yüzde 25'i KOBİ'lere, yüzde 10'u bireylere konut kredisi, yüzde 10'u ise bireylere ihtiyaç kredisi olarak kullanılmıştır.

Sunum 2: Zayıf yanlar

Öncelikle kişi başına gelirimiz henüz gelişmekte olan ülke ortalaması düzeyindedir ve finansal tasarruflarımızın milli gelire oranı düşüktür.

Enflasyon yüksektir.

Milli gelirimize oranla finansal sektörümüz küçüktür. Finansal sektör bankacılık ağırlıklı bir yapıdadır.

Bankacılığımız sağlamdır ama sektörümüzün ölçeği küçüktür. Dünyanın en büyük 35 bankasının herbirinin bilanço hacmi sektörümüzün toplam bilançosundan daha büyüktür.

Bankalarımız dünyanın her yerinden borç alabilecek durumdadır ama dünyanın her yerine kredi verebilecek durumda değildir. Çünkü, hem kaynaklarımız kısıtlı hem de aracılık maliyetimiz yüksektir.

Yurtiçi kaynaklar kısa vadeli.

Bilançomuzun üçte biri yabancı para cinsindendir.

Özkaynaklarımızın büyüklüğü sektörümüzün daha hızlı büyümesini ve ürün çeşitliliğini sınırlandırmaktadır.

Ölçeğimizin küçük olmasından dolayı operasyon maliyetimiz yüksektir.

Düzenlemeler ve kamu yükleri nedeniyle özkaynak karlılığı özkaynak maliyetinin altındadır.

Gri alanlar, düzenlemelerdeki karmaşa veya uzman olmayan kuruluşların önyargılı yaklaşımı nedeniyle sürekli cezalara muhatap olunmaktadır.

Büyük ölçekli şirketlerimizin yurtdışından kullandıkları yabancı para krediler, yurtiçinden kullandıkları yabancı para kredilerin yarısından fazladır.

Sunum 3: Fırsatlar

Hükümetimizin ekonomi ajandasında ilk sırada bulunan reformların yapılması tasarruflarımızı artıracaktır.

Alt yapı yatırımları nedeniyle krediye ve bankacılık hizmetlerine olan ihtiyaç artmaktadır.

Ekonomi ve bankacılığın büyüme potansiyeli yüksektir. Uzun dönem büyüme hızının yüzde 5, kredilerin büyüme hızının yüzde 15 olmasını bekliyoruz. Bilanço büyüklüğünün milli gelire oranı yüzde 120 düzeyindedir. Bu oranın 2023 yılında yüzde 150'yi aşması için çalışıyoruz.

Gelir arttıkça finansal ürün ve hizmetlere olan talep artmaktadır.

Küresel ekonomide iyileşme büyümeyi destekleyecektir.

İstikrarın sağlanması halinde bölgemizde ekonomik potansiyel yüksektir.

Sunum 4: Engeller

Reformların gecikmesi beklentilerin iyileşmesini sınırlandırır ve büyüme potansiyelini düşürür.

Bankacılık sektörü ile ilgili düzenlemeler sürekli değişmektedir. Düzenlemelerin nasıl şekilleneceği konusundaki belirsizlik risk iştahını azaltmaktadır.

Bankacılık ile ilgili kurallar daha da sıkılaşmaktadır.

Sektörde bazı ürünlere tavan fiyat uygulanması, uzun dönemde risk yönetiminde ve kaynak dağılımında sorunlara yol açabilir.

Özkaynakların risklerden daha yavaş artması nedeniyle sermaye yeterliliği kredi büyümesini desteklemekte sınırlı kalabilir.

Likidite oldukça sıkıdır.

Bankaların işi sadece kredi vermekle sınırlı değildir. Hizmet üretmektedir. Bankalar ödeme sistemlerinin de sağlıklı çalışmasından sorumludur. Bankaların gördükleri hizmetlerden alınacak ücretlerin sınırlandırılması

faiz dışı giderlerin faiz marjı ile karşılanmasını zorunlu hale getirmektedir. Bu da faiz oranlarının düşürülmesini sınırlandırmaktadır.

Bankaların piyasa değeri düşmektedir.

Uluslararası sermaye genel olarak gelişmekte olan ülkelerden çıkmaktadır.

Uluslararası ticaret hacmi düşüktür.

Kredi derecelendirme notumuz yatırım yapılabilir ülke kriteri sınırındadır.

Küresel toparlanmanın gecikmesi ve bölgemizdeki risklerin uzun süre yüksek kalması ekonomik faaliyetteki iyileşmeyi sınırlandıracaktır.

Sonuç:

Sadece bankacılığın ve az sayıda sektörün değil, ekonominin bir bütün olarak uluslararası rekabetçi bir yapıda bulunması önemlidir.

Ülkemizde gelirin 20 bin doların üzerine çıkartılması ve yüksek hızda büyümenin sürdürülmesi için daha karmaşık, entegre ve büyük ölçekli özel sektör yatırımları ve alt yapı yatırımları oldukça kritik role sahiptir. Bu tür yatırımların aynı zamanda, yüksek miktarda ve uzun vadeli kredi, sofistike finansal hizmet ve ürünlere olan ihtiyacı artırdığının farkındayız.

Bankalarımız son dönemde geleneksel hizmetlerin yanısıra proje finansmanı yoluyla bu yönde ihtiyaç duyulan hizmet ve ürünleri de sunmaya başlamıştır. Bunun sürekli olması için risk ve karlılık dengesinin iyi yönetilmesi yoluyla özkaynakların ve bilanço hacminin büyütülmesi gerekmektedir.

Bunun için, yüksek eğitime önem verip sürekli eğitimi geliştirmeliyiz, hukuk sisteminin daha sağlıklı çalışmasını sağlamalıyız, mal ve hizmet piyasası yanında işgücü piyasamızı da rekabetçi hale getirmeliyiz, teknoloji kullanımını özendirmeliyiz, makul ölçüdeki risk almayı zimmetle cezalandırmamalıyız, yenilikçi ürün ve hizmetlerin geliştirilmesine açık olmalı düzenlemelerimizi buna göre sürekli gözden geçirmeliyiz, borçluları koruyalım derken alacaklıların haklarına hanel getirmemeliyiz.

Makro dengelerin sağlıklı olduğu ve ekonominin istikrarlı büyüdüğü son 13 yıllık dönem göstermiştir ki; Türkiye ekonomisi büyüdükçe bankacılık sektörü de büyümekte ve büyümeye katkı sağlamaktadır.

Bankacılık sektörü, SWOT Analizi, 2016

Güçlü yanlar

İstikrarlı ve potansiyeli olan ekonomi
Uluslararası düzenleme ve denetime uyum
Finansal piyasalar için alt yapı ve kurumların varlığı
Tecrübeli ve eğitilmiş insan gücü
Teknoloji-yenilikçi ürün ve hizmet
Güçlü piyasa rekabeti
Yerel hizmet ağı ve bilgi
Yüksek sermaye yeterliliği
Bilanço yapısı

Fırsatlar

Reformlar
Alt yapı yatırımları
Büyüme potansiyeli
Finansal hizmetlere ve ürünlere olan talep
Küresel toparlanmanın hızlanması
Bölgesel risklerin düşmesi

Zayıf yanlar

Düşük gelir ve tasarruf oranı
Yüksek enflasyon
Küçük ölçek
Yüksek aracılık maliyeti
Kısa vadeli yurtiçi kaynak
Düşük özkaynak karlılığı
Düzenlemelerde gri alanlar

Engeller

Reformların gecikmesi, beklentilerde iyileşmenin gecikmesi
Küresel bankacılık düzenlemelerinin sürekli değişmesi
Kurallarda sıkılaştırma
Küresel yavaşlama ve ticaret hacminin düşmesi
Likidite sıkışıklığı
Faiz dışı gelirlerin sınırlandırılması
Uluslararası sermayenin çıkış yönlü hareketi
Düzenleme/denetimde gri alanlar
Kredi notunun düzeyi